

Voortgangscommissie

Sint Maarten

Tweentwintigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 januari 2016 – 1 april 2016

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter,
Mr. M. Marijnen, lid,
Vacature, lid van Sint Maarten
Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

mei 2016

Inhoudsopgave

Algemeen	3
A. Politiekorps Sint Maarten	5
B. Gevangenis Point Blanche	7
Overzicht van aanbevelingen	9

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportages van KPSM en gevangenis PB dd 14 april 2016

Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de tweeëntwintigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten in het eerste kwartaal van 2016.

Waar in de vorige rapportages nauwelijks voortgang gemeld kon worden lijkt er zich in het eerste kwartaal van 2016 een positieve beweging voor te doen. Allereerst moet worden vermeld dat in november 2015 een nieuwe regering aantrad waarbij de minister van financiën ook de post van justitie waarnam. In januari 2016 trad vervolgens de nieuwe minister van justitie aan. Deze minister heeft tijdens zijn kennismakingsbezoek aan Nederland ook met de voortgangscommissie gesproken, in het bijzonder over zijn ambitie om weer voortgang te krijgen in de opbouw van de politie en de gevangenis.

Hij voegde de daad bij het woord door zeer tijdig de uitvoeringsrapportages aan de commissie te zenden. Het aanwijzen door de minister van een medewerker op het ministerie die aanspreekpunt is voor gevangenis en politie en belast is met de behandeling van de uitvoeringsrapportages, is een besluit dat de commissie toejuicht. Ook op het punt van samenwerking en kwaliteit zijn er positieve ontwikkelingen te constateren.

Tijdens het werkbezoek, dat plaatsvond van maandag 25 tot en met woensdag 27 april 2016 werd gesproken met de gouverneur, de minister-president, de ministers van justitie en financiën en met de korpschef van politie en de gevangenisdirecteur. Voorts werd gesproken met de hoofdofficier van justitie en het Sint Maartens lid van de Raad van de Rechtshandhaving.

Ambitie, leiding en kwaliteit

In het gesprek met de minister-president en de minister van financiën heeft de commissie wederom nadrukkelijk gesteld dat de uitvoering van de plannen van aanpak niet alleen een kwestie is van middelen, of het gebrek daaraan, maar vooral van ambitie, leiding en kwaliteit. De commissie heeft begrip voor het feit dat er nieuwe ministers zijn en de politieke horizon van dit kabinet erg kort is. Dat neemt echter niet weg dat door de regering structurele maatregelen moeten worden genomen om de plannen van aanpak uit te voeren en verder te ontwikkelen. Daarbij moet creatief worden gekeken naar de financiering daarvan; door herprioritering binnen de begroting, maar ook door aanwending van alternatieve inkomstenbronnen zoals bijvoorbeeld het formaliseren van een criminaliteitsfonds en het intensiveren van de pluk-ze aanpak.

Verlenging AMvRB

In de vorige rapportage meldde de commissie dat een verlenging van de AMvRB niet zinvol is als er geen voortgang meer is te melden en er geen uitzicht is op bewegingen van Sint Maartense en/of Nederlandse kant om daar verandering in te brengen. Als die bewegingen er wel zijn is de voortgangscommissie bereid om haar werkzaamheden gedurende een verlengingsperiode voort te zetten. Daarover heeft de commissie ook gesproken met de minister-president en de ministers van Financiën en Justitie. De commissie verwacht dat bij een verlenging van de AMvRB voor Sint Maarten nieuw leven wordt geblazen in de uitvoering van de plannen van aanpak. Deze revitalisering moet echter realistisch en geloofwaardig zijn zodat in de

verlengingsperiode van de AMvRB substantiele vooruitgang geboekt kan worden, vooral op de belangrijkste onderdelen personeel en opleiding.

Conferentie

Twee weken voor het werkbezoek woonde de voorzitter en de secretaris van de voortgangscommissie een tweedaagse conferentie (maandag 11 en dinsdag 12 april) bij waar de diensthoofden van de politie en de gevangenis, hun directe stakeholders en vertegenwoordigers van de ministeries van BZK en VenJ, aanwezig waren. Doel van de conferentie was om mogelijkheden te benoemen die moeten leiden tot het uitvoeren van de plannen van aanpak. De conferentie werd geopend met bemoedigende woorden van de minister van justitie en vond vervolgens in goede en constructieve sfeer plaats. Wederom bleek dat op uitvoeringsniveau tussen de landen goed samengewerkt kan worden.

De uitkomst wordt vervat in een realistisch voorstel (actieplan) van de regering van Sint Maarten hoe de plannen van aanpak alsnog binnen een verlengingsperiode van de AMvRB tot uitvoering te brengen. Alvorens daarover in het ministerieel overleg kan worden besloten dient de voortgangscommissie daarover een advies te geven. Daags voor de conferentie waren de voorzitter en de secretaris uitgenodigd om aanwezig te zijn bij een bestuurlijk overleg met de minister-president en de ministers van Financien en Justitie en hun naaste adviseurs om de conferentie voor te bespreken

Naar aanleiding van de ervaringen van de commissie tijdens de conferentie en het daaropvolgende werkbezoek zond de commissie een brief aan de minister van BZK. Een kopie van die brief is bijgevoegd.

Tijdens het werkbezoek en ook tijdens het schrijven van deze rapportage kon de commissie nog niet beschikken over bovengenoemd actieplan / revitaliseringsplan. Na het verschijnen van dit plan zal de commissie sepraat haar opvattingen daarover aan het MO kenbaar maken.

Financiering

Met de minister president en de ministers van Financien en Justitie is gesproken over de financiering van het revitaliseringstraject voor de plannen van aanpak. De commissie begrijpt dat de officiële lezing is dat de begroting van Sint Maarten uitbreiding en upgrading door opleidingen van politie en gevangenis niet kan dragen. Het revitaliseringstraject is er ook voor bedoeld om te onderzoeken welke alternatieve financiering bedacht kan worden en hoe gebruik gemaakt kan worden van het aanbod dat door het ministerie van VenJ is gedaan als het gaat om assistentie bij opleidingen voor de politie. Ook is de commissie is van mening dat in het justitieapparaat veel aan efficiency te winnen is. Het gaat dan om te veel non-productieven in de organisatie, die zwaar drukken op de personeelskosten van de justitiebegroting. Hoe dan ook moet worden aangetoond dat de regering van Sint Maarten er alles aan heeft gedaan om tot dekking van de uitgaven te komen, alvorens naar externe financiering te zoeken. Omdat de plannen van de politie en gevangenis zijn overgebleven is financiering de eerste zorg van de minister van Justitie. De commissie ziet echter de plannen van aanpak, welke uitvoering voorwaardelijk was voor het verkrijgen van de landsstatus in 2010, ook als brede zorg voor de regering van Sint Maarten. Duidelijk is voor de commissie echter dat de problemen bij politie, maar vooral de gevangenis niet alleen door Sint Maarten kan

worden opgelost. Een substantiele bijdrage van Nederland in de vorm van (overbruggings)financiering en deskundigheid is gedurende enkele jaren nodig.

Formalisering organisatiesplannen

De minister van Justitie meldde de voortgangscommissie dat de documenten ter formalisering van de nieuwe organisaties van de politie, gevangenis en landsrecherche worden geagendeerd voor het centraal overleg met de vakbonden (GOA) en daarna wederom naar de Raad van Advies worden gezonden.

Mandaat

Al vaker heeft de commissie geadviseerd de directeuren van operationele diensten als politie en gevangenis meer mandaat op het gebied van financiën en personeel te geven, met daarbij een verantwoordingsplicht om zicht op de uitgaven te houden. Dit onderdeel is ook aan de orde geweest tijdens de conferentie van april en de commissie hoopt en verwacht daarover in het actieplan meer te lezen.

A. Politiekorps Sint Maarten (KPSM)

De commissie complimenteert de korpschef met zijn zeer constructieve bijdrage aan het conferentie. Het past in het beeld dat de commissie heeft van ambitie en leiderschap. Positief vindt de commissie dat het driehoeksoverleg weer is gestart en dat de samenwerking met het Openbaar Ministerie en het Recherchesamenwerkingsteam goed is; alle gesprekspartners beaamden dat. Dat geldt ook voor de communicatie met de vakbonden.

Zeer positief is de plaatsing van een officier van justitie op het hoofdbureau van politie per 1 mei 2016 om aldaar zaken te behandelen en ondersteuning te bieden bij de opname van aangiften.

Samenwerking en kwaliteit

De korpschef maakte melding van zijn ervaringen tijdens het periodiek overleg van het college van korpschefs, dat momenteel door de korpschef van Curacao wordt voorgezeten. Kwaliteit en borging is een vast agendapunt voor het overleg en uitgewerkt gaat worden hoe het kwaliteitssysteem ingevoerd kan worden. Daartoe zal het overleg tussen de korpschefs worden ondersteund door een uit Nederland afkomstige beleidsmedewerker. Hij stelt kwaliteitszorg en samenwerking als een van de prioriteiten te zien.

De voortgangscommissie, die vorig jaar aanbood het kwaliteits- en borgingstraject op te starten door een conferentie te organiseren, juicht deze ontwikkelingen van harte toe. Het college van korpschefs is het juiste forum om deze initiatieven te ondernemen en de commissie heeft er vertrouwen in dat het college met een uitvoeringsplan zal komen. Het aanbod desgewenst ondersteuning te bieden vanuit de commissie blijft gehandhaafd.

Ook is in het college van korpschef een meerjaren opleidingsprogramma aan de orde. Het college ontwikkelt zich tot een goed samenwerkingsverband van de politiekorpsen en de commissie juicht dat zeer toe.

integriteitstraining

Binnen de beperkingen wordt door het korps gedaan wat mogelijk is. Een aantal trainingen zijn in de afgelopen maanden gevolgd en in samenwerking met de Nationale Ombudman zullen integriteitstrainingen worden gehouden.

Colebay schietbaan

De politie kan op dit moment niet gebruikmaken van schietbanen om de wapenvaardigheid te trainen. Daarvoor moet een gebouw in Cole bay (voormalig Soremar gebouw) worden aangekocht, hetgeen nog niet het geval is. Na verwerving moeten er nog bouwkundige aanpassingen worden gemaakt, waardoor de verwachting is dat dit niet op korte termijn te realiseren is. Het is de bedoeling dat ook de andere diensten op het eiland van de schietbanen gebruik kunnen maken.

Centrale meldkamer

De commissie blijft het een gemis vinden dat de brandweer niet deelneemt aan de centrale meldkamer (die ook ondergebracht moet worden in het te verwerven gebouw in Cole Bay). De korpschef heeft aangegeven dat hij met de brandweer

contact zal opnemen om na te gaan hoe de brandweer toch kan deelnemen aan de centrale meldkamer.

ICT

Over de ICT heeft de commissie in het verleden al veel geschreven. teleurstellend is het dat de politie nog steeds niet de beschikking heeft over volledige draaiende ICT voorzieningen, zoals die in het kader van de gemeenschappelijk voorziening worden geleverd. De commissie dringt er bij de minister op aan dat zo spoedig mogelijk te realiseren.

Personeel politie

Positieve ontwikkelingen ten spijt blijft de personele situatie bij de politie blijft uiterst zorgelijk. De feitelijke operationele sterkte bedraagt nog steeds minder dan de helft van de in het Plan van Aanpak voorziene formatie en ligt ook ruim onder en verantwoord minimum.

De veiligheid en integriteit van de samenleving op St. Maarten komen daarmee ernstig in gevaar. Belangrijke functies, zoals hoofd bedrijfsvoering, zijn onbezet. In 2016 zullen opengevallen plaatsen opgevuld kunnen worden maar van groei is geen sprake. Uit het revitaliseringsplan zal moeten blijken op welke termijn en met welke aantallen de feitelijke sterkte van het korps kan worden uitgebreid. De korpschef zegt desondanks al het mogelijke te doen om overwerk terug te dringen tot een niveau dat voor een operationele dienst als de politie aanvaardbaar is.

B. Gevangenis Point Blanche

Personeel

Zoals in de vorige rapportage reeds vermeld blijft de personele situatie onverminderd zeer zorgelijk, zo niet schrikbarend. Vacatures worden niet vervuld wegens het ontbreken van financiële dekking.

In het MT moeten het Unithoofd Correctie en Hoofd Bedrijfsvoering nog bezet worden en wervingsprocedures lopen voor bewaarders/piw'ers en een maatschappelijk werker. Onduidelijk is of het voor de geselecteerden tot een aanstelling zal komen, omdat de financiering daarvoor niet is verzekerd.

Het ontbreken van een adequaat bezet managementteam en daarmee een krachtige leiding laat ruimte om aan de gezagsverhoudingen in de inrichting tornen. Dat is voor een detentie inrichting een hoogst ongewenste zaak.

Personeelsformatie

In het formatieplan van de gevangenis zijn 99,5 fte opgenomen. Volgens aan de commissie verstrekte informatie zijn er 107 medewerkers op de loonlijst. Daarvan zijn rond 50 medewerkers werkzaam in de gevangenis, maar niet allemaal inzetbaar. Negen medewerkers zijn elders werkzaam, maar nog niet formeel bij de gevangenis ontslagen, enkele medewerkers zijn in ontslag- of schorsingsprocedure en de overigen zijn wegens andere onbekende redenen of wegens ziekmelding afwezig. Met een loonlijst die groter is dan de formatie toelaat kan het niet anders dan dat het personeelsbudget ruim wordt overschreven, terwijl men in de gevangenis overuren draait om de bezetting op peil te houden. Ingrijpen is hier dringend noodzakelijk. De loonlijst dient te worden opgeschoond en personeelsfunctionarissen dienen zich primair te richten op de personeelszorg met als te verwachten resultaat het terugdringen van het ziekteverzuim, waardoor ook overwerk kan verminderen. Investerings als hiervoor bedoeld kunnen naar het oordeel van de commissie vrijwel budgetneutraal geschieden.

Management

De minister heeft aan de gevangenisdirecteur een verandermanager toegevoegd. Het is voor de commissie een teken dat de nieuwe minister van justitie oog heeft voor de precaire situatie in de gevangenis, doch de commissie heeft de stellige indruk dat er in de gevangenis diepgaander moet worden ingegrepen. Een dienst als de gevangenis is gebaat bij een krachtige en consistente leiding die gezamenlijk staat voor het uit te voeren beleid. Dat ziet de commissie op dit moment niet. Wat de commissie wel ziet is dat de onderlinge gezagsverhoudingen niet goed zijn onder meer resulterend in een schrikbarend hoog ziekteverzuim onder het personeel, hetgeen ook werd geconstateerd in het ziekteverzuimonderzoek van SOAB (Stichting OverheidsAccountantbureau). Dat moet eerst verbeteren om de onderdelen van het plan van aanpak tot een goede uitvoering te brengen. De commissie heeft het dan over de bestaande Point Blanche locatie en nog niet over de geplande uitbreiding van de gevangenis met het daarbij benodigde personeelsbestand. Voordat daarmee kan worden begonnen dient de organisatie

voldoende sterk te zijn om de uitbreidingen met succes te kunnen uitvoeren. Overigens valt de uitbreiding van de gevangenis, hoewel nuttig en nodig, niet onder het plan van aanpak.

De minister geeft aan in de uitvoeringsrapportage werving van personeel in Nederland te overwegen. De commissie ondersteunt die werving en adviseert daarover met de betrokken Nederlandse ministers in overleg te treden of werving, op een wijze zoals dat enkele jaren geleden bij de politie is gebeurd, mogelijk te maken.

Integriteitsbeleidsplan

Het concept integriteitsplan ligt al lange tijd ter goedkeuring op het ministerie van justitie. De minister heeft toegezegd vooral zijn aandacht te richten op uitvoering van onderdelen van het plan van aanpak die geen geld kosten. Naar de mening van de commissie is dit plan er een van en van de minister wordt verwacht dat hij dit plan op korte termijn vaststelt, zodat in de gevangenisorganisatie met de implementatie daarvan kan worden begonnen.

Stand van zaken PvA

Zolang de personele situatie, kwantitatief en kwalitatief, in de gevangenis niet sterk verbeterd is, is de verwachting dat de belangrijke onderwerpen niet voor oktober 2016 zullen zijn afgerond. Naar aanleiding van de conferentie in april wordt door de minister een actieplan opgesteld, waarover de commissie een advies moet geven. Positief is dat er meer inhoud gaat worden gegeven aan de samenwerking tussen de detentieinrichtingen van de landen. Zo zijn door de directeur afspraken gemaakt met de SDKK in Curacao over training van personeel en overname van gedetineerden. Dat is een goede ontwikkeling en de commissie hoopt dat dit jaar nog een "college van gevangenisdirecteuren", naar analogie van de korpschefs, van de grond komt. Waar mogelijk zal de commissie dat ondersteunen.

Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie dringt er bij het Ministerieel overleg op aan besluiten te nemen die de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak bevorderen.
2. Omdat de situatie in de gevangenis zeer precair is adviseert de commissie het ministerieel overleg om het overleg met Nederland over werving van personeel in Nederland spoedig te doen plaatsvinden en tot een goed einde te brengen.
3. De commissie adviseert het ministerieel overleg een externe deskundige een revitaliseringsplan voor de gevangenis op te stellen en uit te voeren.

Uit eerdere rapportages:

- A. De commissie geeft het ministerieel overleg in overweging een doorlichting te laten uitvoeren van de politie, gevangenis en landsrecherche op gewenste organisatie en sterkte.
- B. De commissie adviseert vast te stellen dat prioriteit bij de uitvoering van de plannen van aanpak dient te liggen en dat uitgaven daarvoor zichtbaar in de begroting van het land worden opgenomen.